

Za poduk in kratek čas.

Duhovnija sv. Križa nad Mariborom.

(V spomin njenega stoletnega obstanka. Spisal J. S—a.)

(Dalje)

5. Važnejše dogodbe.

Ker se je v duhovniji sv. Križa, zlasti v zadnjih 100 letih dogodilo, izvemo deloma iz župnijskih matičnih knjig, ki so se začele takrat pisati, ko je duhovnija samostalna postala, in iz nemško pisane farne kronike, katero je sestavil župnik Jožef Peric, njegovi nasledniki pa so jo nadaljevali.

Krstne knjige so se začele pisati 2. jul. 1786, mrtvaške knjige 14. jul. 1786 in poročne knjige 21. jan. 1787.

Po teh virih bomo tedaj v naslednjem važnejše dogodke Križevske duhovnije po redu postavili.

Leta 1517 je menda bila cerkev sv. Križa sezidana.

Leta 1769 na Velikonočno soboto je cerkvenik s tlečo gobo, s katero je nosil kmetom blagoslovljeni ogenj, zatrosil ogenj v cerkveni hiši, ter je na pol pogorela.

L. 1772 je v zvonik strela udarila ter mu streho vpepelila; poznej je dobil sedanjo streho.

L. 1786 dne 29. jun. na praznik sv. Petra in Pavla je prvi župnik, Anzelm Belič, opravil prvo župnijsko božjo službo.

L. 1791 je po prizadevanji prvega župnika in sekovskega knezoškofa bil pozidan sedanji farovž; zidanje je vodil župnik sam, in tudi načrt je bojda od njega.

L. 1803 dne 19. avgusta so prišli prvi graški knezoškof Janez Friderik na vizitacijo, a birmali tukaj tokrat niso in tudi ne 1811. leta, ko so bili drugokrat prišli.

L. 1813 in naslednja leta so bila po celem Štajerskem, tukaj pa še posebno slaba in huda.

L. 1814 se je prejšnja cerkvena hiša predelala in za farno šolo priredila.

L. 1816 je v začetku junija strahovita toča vse sadeže vkončala, da še listja na drevju ni bilo videti, zato je takrat nastala huda lakota.

L. 1819 dne 26. aprila je bila taka slana, da je vse vinograde posmodila.

L. 1820 so spisali župnik Peric Jožef župnijsko kroniko (letopis) z naslovom: „Pfarrbuch der Localie Hl. Kreuz ob Gams bey Marburg.“ V tej knjigi se nahaja popis vseh farmanov s pravi in domačim imenom, njih število od l. 1819—1844 in popis nekaterih dogodbeh tikajočih se kraja, cerkve in dušnih pastirjev.

L. 1821 je bila spet slaba letina; zrnja in vina malo, in še to tako kislo, da se je komaj dalo piti. — 25. febr. sta obhajala v pričo

množine ljudstva Ignac in Marjeta Žaucer s Slemenena zlato poroko.

L. 1822 dne 16. junija je toča potolkla Slemen, Šober in Berdo.

L. 1823 je bila ostra in dolga zima in mnogo snega.

L. 1827 so napravile vsled obilnega dežja meseca junija povodnje veliko škode.

L. 1828 dne 19. junija so prišli sekovski knezoškof Roman Sebastijan semkaj ter so drugi den maševali, pridigovali in birmovali; ko so drugokrat 16. junija 1841 spet prišli, pridigovali so samo krčmarjem v farovžu.

L. 1834 je bila velika suša, da so potoki in vreli vsehnili, samo vreleca v Koroščevi grabi in na Minknovem gruntu sta še tekla. Vina je bilo mnogo in dobrega.

L. 1836 bil je pomor; v Križevski fari je umrlo šest ljudi za pomorom.

L. 1851 je bil veliki altar z nova postavljen in blagoslovljen.

L. 1852 je bila zvonikova streha s plehom pokrita.

L. 1855 so okrožni dekan Jožef Pihler novo pokopališče blagoslovili; poprej je bilo pokopališče okoli cerkve.

L. 1858 sta bila oba stranska altarja ponovljena.

L. 1884 dne 9. novembra je bilo slovesno blagoslovljenje ponovljene cerkve.

Dogodbe zadnjih let so še vsem v spominu, zato tukaj samo to omenim, da bode letos 1886 konci meseca junija pri sv. Križu sv. misijon in stoletni jubilej obstanka ste samostalne duhovnije. (Konec prih.)

Smešnica 19. Mož, ki je rad v krčmah sedel, je večkrat domov pijan prišel. Žena mu je rada prigovarjala, češ: „Erbije nisi imel nič, zapravljajš pa vedno moje premoženje. Poberi si, kar je tvojega in hodi mi od hiše!“ Mož dobro vé, da ničesar ni imel, misli: „Ti si moja, tedaj je že prav“, pobaše ženo in jo na ramo vrže, ter beži, kolikor je hitrej mogel. V tem pride do globoke grabe, žena misleč, da jo bo notri sunil, začne ga milo prositi: „Ljubi moj, le hodiva oba domov, za potrebo ga znaš že malo popiti, iz srca ti ga privoščim.“

Razne stvari.

(Nadvojvoda Rainer.) Poveljnik domobranske vojske, nadvojvoda Rainer, bil je v ponedeljek prišel iz Celovca v Maribor ogledat si tukajšnje domobranske čete, a v torek se je podal naprej v Gradec.

(Poslanec B. Raič.) Kar izvemo o č. g. Bož. Raiču, dež in drz. poslancu za Ptujski okraj, ni veselo. Odkar biva v Ljubljani čuti se semtertje nekaj boljše, toda bolezen mu vendar le noče odleči. Uže so ga zadnji petek

na lastno željo s sv. zakramenti prevideli. Kakor ravno slišimo, pa se mu zdravje obrača, hvala Bogu, na boljše.

(Škoda vsled mraza.) Ni lahko segel še kedaj mraz tako široko, kakor zadnjo soboto, dne 8. t. m. Da imajo škodo vsled njega skorej po celem našem cesarstvu, to se razumeje, toda še dalje, čez črno-rmene meje sega ona. Kar naše kraje tiče, škoda ni povsod enaka, nekod je je več, nekod manj, nekod pa je celo ni. V celem pa je vendar-le škoda na drevju na polju in še čisto posebej po vinogradih velika. Ceni se lahko na milijone. Kar je je na Kranjskem in Goriškem, povemo na drugem mestu, gledé spodnjega Štajerja pa vemo to-le:

Blizu Maribora še ni velika, trpeli so samo nižji vinogradi pri Kamnici, v Rožpahu, Dobrenju, Leitersbergu, Ranzenbergu, Sv. Marjeti, pri sv. Petru, v St. Lenartu in v obče po slov. gorica. Na dalje

v Ščavniški dolini, v Gornjeradgon-skih vrhih, na Murskem polju in v Ljutomer-skih gorica, toda tudi povsod je le srednja škoda.

Na Ptujskem polju in v sosednjih gorica je škoda precejšnja ali ne povsod enaka, isto velja menda tudi o Haloza, iz katerih še nimamo poročila.

O južniših krajih pa se nam piše

iz Prihove: V noči od 7. do 8. maja je bil pri nas po celi dolini od Konjic do Slov. Bistrice strašen mraz. Zjutraj v soboto je slana pokrivala polje, travnike in vinograde, da je bilo vse kakor v snegu. Vinogradi so hudó trpeli, nesrečna slana je vse mladiče poparila.

Iz Pake. Slana je po poročilih in last-nem ogledovanju oškodila izlasti vinograde v Polzeli, v St. Andražu tje proti St. Janžu na Peči. Tudi na Paki je po straneh in sicer še posebno na Velikem vrhu hudó gospodinjala, drugje pa je v naši župniji prizanesla.

Iz Rožne doline: Mraz je napravil pri nas veliko škodo. Pri vinogradih pa je vendar-le med višjimi in nižjimi velika razlika. Po nekaterih je vse vkončano, po drugih polo-vica, po tretjih pa še je precej grozdja pustil. Veliko škodo pa je napravil po sadnem drevju.

Iz Nove cerkve: Pri nas je mraz sila oškodoval vinograde, sicer se ne pozna še ve-liko njegov sled.

Iz Sentilja pri Velenju: Pri nas je mraz, hvala Bogu, le malo škodo napravil.

Iz drugih krajev nimamo poročila, vendar pa lahko sodimo, da je po celem spodnjem Šta-erju škoda precejšnja in sta toraj poslanca baron Goedel in Vošnjak prav storila, da sta se v drž. zboru že dne 11. t. m. obrnila do c. kr. vlade, češ: ali misli oškodovanim krajem odpisati kaj davka? Bodi jima za to hvala!

(Imenovanje.) G. J. Fišer pride iz Lju-tomera za notarja na Kranjsko v Tržič, gosp. Anton Hude pa iz Maribora za kancelista k dež. sodniji v Ljubljano. Če ju ravno težko pustimo od nas, vendar čestitamo Kranjcem za nju, oba sta vrla narodnjaka.

(Okrajni zastop) Česar se skorej nismo nadjali, postane resnica; pri volitvah v okr. za-stop Slov. Bistrice je zmaga v velikem posestvu po polnem na strani domače, slovensko-konser-vativne stranke. Voljeni so ti-le gg.: Grof F. Brandis, dekan A. Hajšek, župnik Jože Hrzič, posestniki Karol Hrastnik, Fr. Hartner, Ed. Candolini, Ant. Gruntner pa Štefan Hochler. Ker je volitev v kmečkih občinah toliko, kakor gotova za našo stranko, dobi sedaj ta zastop že vendar le domače lice. To je lepo.

(Stalno nameščenje.) V Slivnici pri Mariboru postal je tamošnji podučitelj, g. J. Živko, stalen učitelj ter ostane na svojem dosedanjem mestu.

(Iz Rožne doline.) V prvih kvatrah t. l. imeli smo le 2 mrliča, ki sta oba skupaj bila komaj 29 dni stara, dnes, sv. Florijana den, imamo pa naenkrat 3, katerih ste 2 ženski umrli naravne smrti, mlad kmetič in zidar M. Vorinc se je pa sinoči ponesrečil. Vozil je steljo iz Resenika. Voz pa se nanj tako nesrečno zvrne, da ga na mestu zmečka. Mrtvega privlekli so sosedje izpod voza, ter ga prinesli na dom, udova z 2 nedoraslima otrokoma za njim žaljuje. N. p. v m.

(Smrt na kosa.) Gosp. Janez Kolarič, bogoslovec IV. leta, je umrl dne 13. t. m. ob enih v jutru. Pogreb bo jutri, dne 14. maja ob petih zvečer. Rajnki je bil blag in marljiv mladenič, ljub učenikom in tovarišem, a bole-hal je že v nižjih šolah. Naj v miru počiva!

(Sad liberalizma.) Iz verskih reči se delajo na Koroškem že semtertje norca. Tako sta v Kotmari vaši dva fanta prinesla v krmo mrtvaški glavi s pokopališča in isto tako je storil nek čevljar v Krajgu. Pri zgornji Beli pa se je nek mizar oblekel v duhovna in prišel v tem oblačilu v cerkev. Tam se je postavil na korn, ne da bi ga kdo zavrnil. To je pač žalostno znamenje.

Loterijske številke:

V Lincu 8. maja 1886:	62, 84, 88, 17, 10
V Trstu " " "	27, 79, 51, 84, 12

Prihodnje srečkanje 15. maja 1886

Služba.

Iščem hlapca (majerja), ne čez 45 let starega tudi oženjenega brez otrok, ki bi po-polnoma prevzel kmetško gospodarstvo; službo nastopi na jesen. Ime pové upravništvo „Slov. Gospodarja“ v Mariboru.